

DÜNYA MADENCİLİĞİNDEN HABERLER

Mutlu YAKICI İÇLİ / Maden Mühendisi

1. Yöneticiler Hapis Cezası ile Yüz Yüze Gelebilir.

Endonezya'da davacılar, Minahasa Raya Bölgesi'nde Newmont Madencilik'in en az beş yöneticisinin hapis cezası alabileceğini bildirdi. Eylül ayında beşi Amerikalı, biri Avustralyalı altı yönetici serbest bırakılmadan önce 30 gün gözetimde kalmıştır. Olay, firmanın Minahasa'da yeni kapatılan maden işletmesinden kaynaklandığı iddia edilen Buyat Körfezi'nin kirlenmesi ile ilişkilendirilmektedir. Minahasa madeni yakınlarında yaşayan köylüler Buyat Körfezi'nde yakaladıkları balıkları yemeleri sonrasında, tümör ve deri hastalıkları gibi sağlık problemleri yaşamaya başlamıştır. Endonezya Hükümeti, firmayı atıkların depolanma metodu ile ilgili müfettişlere yanlış bilgi verdiği için suçlamaktadır. Hükümet firmanın civa ve arseniği körfeze verdiğini söylemektedir. Newmont, madende civa kullanmadığını söylemektedir. Buyat Körfezi tesisi atıklarının verildiği alıcı ortam olup, Endonezya Polis'i tarafından hazırlanan rapor arsenik düzeyini Amerikan Standartlarına göre on kez yüksek olduğunu iddia etmektedir. Newmont, çalışmaları ile buldukları sonuçların izin verilen sınırlar içinde olduğunu belirtmektedir. Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü Buyat Körfezi'ndeki suyu kirlenmemiş bulmuştur. Newmont

binlerce kaçak madencinin kirlilikten sorumlu olduğunu, civayı körfeze onların boşalttığını belirtmektedir. Newmont'un Endonezya Operasyon Başkan Yardımcısı, şirketin tüm bilgileri hükümete verdiğini, onların bu bilgilerle dayanarak onay verdiğini, değişiklik yapma için bir neden olmadığını belirtmiştir. Newmont denizaltı atık yöntemini kullanmaktadır. Bu yöntem bölgenin yüksek yağış alması, yüksek sismik aktivitesi, deşarj yapılacak geniş alan olmaması nedeniyle tercih edildiği belirtilmiştir (Mining Engineering, Ocak 2005).

Mayıs 2005'de Endonezya Devlet Başkanı Susilo Bambang Yudhoyono (SBY) Amerika'yı ziyaret edip, Başkan Bush ile görüşmeler yapmıştır. Amerika'nın Afganistan ve Irak'taki yaklaşımı ile Endonezya'nın Batı Timor'daki askeri hareketi iki ülke arasındaki ilişkileri germişken yapılan bu ziyaret önemlidir. SBY ülkesine Amerikan yatırımlarını çekmek istemektedir. Bu amaçla hükümet, Amerikan Madencilik Şirketi Newmont'a karşı açılan çevresel kirlilik davasını ve Java Adası'ndaki petrol aramaları ile ilgili Amerikan Exxon Mobil ile dört yıldır devam eden ihtilafı çözme kararlılığını ifade etmiştir (Newsweek, 2005)

2. Dünyada Kömür Kullanımı Artıyor, Kömür Petrol ve Doğal Gazdan Daha Ucuzdur, Çin ve Hindistan Daha Fazla Kömür Kullanmaktadır.

Kömür kullanımı, petrol, doğal gaz, nükleer ve suyu içeren enerji kaynaklarının kullanımından daha hızlı artmaktadır. 2003 yılında dünya kömür üretimi % 6.9 artmıştır. BP'nin verilerine göre petrol tüketimi, % 2.1 artış göstermiştir. 2003 yılında dünya enerji ihtiyacının % 26'sı kömür, % 37'si petrol, % 24'ü doğal gaz tarafından sağlanırken, geri kalanı hidroelektrik ve nükleer enerjiden temin edilmiştir

ABD'nin kömür üretimi % 3.7'lik bir artış göstermiş olup, üretimin yaklaşık % 90'ını elektrik üretiminde kullanılmaktadır.

Çin ve Hindistan'ın 2030 yılına kadar dünya kömür talebinin üçte ikisini oluşturacağı tahmin edilmektedir.

Güçlü talep, kömür fiyatlarının geçen yıl % 80'den fazla artmasına, 55 \$/t'u geçmesine neden olmuştur. Kömürden bir milyon İngiliz ısı birimi enerji elde etmenin maliyeti 3 \$'ken, aynı maliyet doğal gaz için 8 \$, petrol için 8\$'dir.

Yüksek talep ve fiyat ile üreticiler üretimlerinin arttırırken, petrol üreticileri yeni sondajları askıya almışlardır (Mining Engineering, Kasım 2004).

3. ABD'de Elektrik Üretimi İçin Kömür Kullanımı Artmaktadır.

U.S Energy Information Administration (EIA), ABD'de elektrik üretiminde kömür kullanımının 2025 yılına kadar yıllık %52 'lik bir büyüme ile artacağını tahmin etmektedir. 2004 yılı için Yıllık Enerji Değerlendirme Raporu'nda yükselen doğal gaz fiyatları nedeniyle kömüre dayalı teknolojilerin fiyat avantajı elde ettiği, 2003-2005 yılları arasında 12 GW kömüre dayalı enerji tesisi kurulacağı, aynı dönemde doğal gaz kullanımının azalacağı ifade edilmektedir. Ulusal kaynaklara dayanan enerji politikası ve temiz kömür teknolojilerini destekleyen yasa tasarısı Kongre'den geçirilmek için hazırlanmıştır (Mining Engineering, Şubat 2004).

4. Bush Yönetimi, Kömürü Amerikan Enerji Güvenliği'nin Kilit Parçası Olarak Kabul Etmektedir.

Kasım 2003 yılında açıklanan Temiz Kömür Enerji Girişimi'nin maliyeti yaklaşık 950 Milyon \$ olup, amacı dünyanın ilk yaklaşık sıfır emisyonlu fosil tesisini inşa etmektir. Ayrıca kömürün sentetik ham petrole dönüştürülme teknolojisi için yatırım yapılmaktadır (Mining Engineering, Kasım 2004).

5. Amerika'da Maden Mühendisliği Eğitimi'nin Geleceği Var mı?

Amerika'da Maden Mühendisliği eğitimi veren programların sayısı azalmakta, öğrencilerin ilgisini bu disipline çekmek güçleşmektedir. Eğilim durdurulmadığı veya tersine çevrilmediği sürece profesyonellerin durumu belirsizdir.

Bazısı radikal olan çözüm önerileri ortaya atılmaktadır. Bu öneriler, Maden Mühendisliği Eğitimi veren okulları birkaç ulusal eğitim veren kurum altında birleştirmek, bölgesel programları birleştirmek, uzaktan eğitim, Maden Mühendisi ve uzman sayısına sınırlama getirmeye kadar değişmektedir.

Eyalet bütçelerindeki küçülme, üniversite bütçelerinde kesintilere neden olmaktadır. Küçük bölümler varlıklarını devam ettirmek, yeni yatırımlar yapabilmek ve öğrencilerin ilgisini çekebilmek amacıyla bütçe baskısı altında kalmaktadır.

Bazılarına göre, Maden Mühendisliği bölümlerindeki çalışan personelin yaşlanması önemli bir problemdir. ABD Maden Mühendisliği Fakülteleri'nde yaklaşık 40 profesör, 18 doçent, 15 yardımcı doçent bulunmaktadır.

Fakültelerin yeterli endüstri tecrübesi verip vermediği sık sık sorulmaktadır. Genç profesyoneller genellikle akademik çalışmaları tercih etmektedir. Mühendislik Eğitiminin endüstriyel tecrübeye nasıl sahip olacağını tartışmaları devam etmektedir. Endüstri ile yakın ilişki Maden Mühendisliği gibi pratik temelli dallar için önemlidir.

Akademik çalışmalar, araştırma ve altyapı desteklerini azalması ile zorlaşmaktadır.

ABD'de yakın geçmişte arz ve talep arasında bir denge vardı, orta gelecekte de önemli bir değişiklik beklenmemektedir. Ancak gelecekte Maden Mühendisi talebi ne olacaktır? Ana değişkenler üretim, madencilik endüstrisinin sağlamlığı ve sektördeki yatırımlardır. Madencilik endüstrisinin en büyük bölümünü endüstri mineralleri ve kömür oluşturmaktadır. Her ikisinde de yavaş büyüme eğilimi uzun zamandır bulunmaktadır ve bu şekilde devam edeceği tahmin edilmektedir. Büyüme rakamları metal madenleri için daha kompleks ve daha az cesaret vericidir. Demir ve baz metallerdeki üretim, altın ve platin hariç düşmektedir.

İstihdam üretim artışı ile paralellik göstermektedir. Bunda yer altı madenciliğinden yüzey madenciliğine geçiş, küçük işletmelerden büyük işletmelere yöneliş, oda topuk yönteminden uzun ayak yöntemine geçişin katkısı bulunmaktadır. Üretim bölümlerinin azalması yönetici ve planlama, tasarım, araştırma gibi mühendislik hizmetler talebinin azalmasına

Madencilik Bülteni

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

Sayı: 74 Eylül 2005

- 2 Başyazı
- 4 Duyurular
- 5 I. Balkan Madencilik Kongresi
- 6 Danışma Kurulu Toplantısı
- 7 Her Yıl Söyleyeceğiz
- 8 Demokrasi Bildirgesi
- 10 Odamız TMMOB Mitingindeydi
- 11 8 Ekim TMMOB Mitingi Basın Açıklaması
- 13 Sivas, Kayseri İş Ziyaretleri
- 14 Avni Cinel Anısına Yapılan Anıt
- 15 Eskişehir Maden Müh. Bölümü 30.Yılı
- 16 86 Mezunları Eskişehir'de Kutlamalardıydı
- 17 Harun Karadeniz Düşünceleriyle Yaşıyor
- 18 Teoman Öztürk Anıldı
- 20 Fethiye, Köyceğiz Toplantıları
- 20 Bolu - Gölçük Gezisi
- 21 Gaziantep İl Temsilciliği'nden
- 22 SMM Uygulamalarında Yeni Bir Aşama
- 24 Teknik Nezaretçilik Eğitimleri Yapıldı
- 25 Şube Yönetim Kurullarıyla Toplantı Yapıldı
- 25 ODTÜ' de Öğrenci Toplantısı Yapıldı
- 26 Dünya Madencilik'i'nden Haberler
- 28 Pomza Sempozyumu Yapıldı
- 29 Erdemir Gerçeği
- 32 Yeni Türk Ceza Kanununda Teknik Nezaretçilik
- 35 Sondaj Söyleşileri
- 36 H.Ü. Mezunları Buluştu
- 37 TMMOB Örgütlülüğü
- 39 Prof.Dr. Erdal Ünal 'ın Ardından
- 39 Sıtkı Davut Koçman'ın Ardından
- 40 Öğrenci İletişim Komisyonu
- 41 5177 Sayılı Maden Kanununa Göre Kamulaştırma
- 44 Odadan Haberler
- 46 Otuzbeşbini Aşkın Öğrenci Eğitime Başlıyor
- 47 Karayollarında Kıyılan Ulusumuz
- 48 Kültür-Sanat
- 54 Attila İlhan'ı Kaybettik.
- 55 Tevfik Fikret'i Anmak Bir Borçtur.
- 56 Şiirler
- 57 Duyurular
- 58 Yeni Yayınlar
- 60 Metal-Maden Fiyatları
- 62 Yitirdiklerimiz

İmzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir

İçindekiler

:: MMO ADINA SAHİBİ :: Mehmet TORUN **YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ ::** Nahit ARI

:: YÖNETİM KURULU

Başkan: Mehmet TORUN İl. Başkan: Nahit ARI Gn. Sekreter: Nejat TAMZOK

Sayman: Yusuf Ziya AKGÖK Üyeler: Ali ÖNEMLİ, A. Çağatay DİKMEN, Ebru KUMRU ÖZDEN

:: YAYIN KURULU

Nahit ARI, Oğuz SÖNMEZER, Zeynep SERTABİPOĞLU, Öznur ÜNLÜ, Melis GÜRSEL, Erşat AKYAZILI

:: YÖNETİM ADRESİ

Selânik Caddesi 19/6 Kızılay 06650 ANKARA Tel: 0 312 425 10 80 - 418 36 57 Fax: 0 312 417 52 90

İnternet: www.maden.org.tr E-posta: maden@maden.org.tr

:: TASARIM & MİZANPAJ

PIKARE Tasarım Reklam Tel: 0 312 425 17 91 - 425 83 78 Web: www.pi-kare.com E-mail: info@pi-kare.com

:: BASKI :: Umut Tanı Sağlık Matbaa Turizm İnşaat San. ve Tic A.Ş. Tel: 0 312 385 91 03

neden olmuştur. Çevresel hareketler madencilik faaliyetlerinin engellemesinde önemli bir faktördür. Madencilik yazılımlarının gelişmesi daha az zamanda daha az mühendis ile iş yapılması imkanını vermektedir.

ABD'deki çalışan Maden Mühendisleri üzerinde yapılan bir çalışma mühendislerin % 45'den fazlasının kariyerlerinin ortalarında olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada Maden Mühendislerinin yaş ve karşılık geldikleri yüzdelik dilimler aşağıda özetlenmiştir:

25 yaş altı	% 3
25-34 yaş arası	% 10
35-44 yaş arası	% 19
45-54 yaş arası	% 35
55-64 yaş arası	% 22
65 yaş üstü	% 1

POMZA SEMPOZYUMU 15-17 EYLÜL TARİHLERİ ARASINDA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Süleyman Demirel Üniversitesi Pomza Araştırma ve Uygulama Merkezi, İsparta Belediyesi, TMMOB Maden Mühendisleri Odası, İsparta Belediyesi BİMS Yapı Elemanları Sanayi Anonim Şirketi (İSBAŞ) ve BİMS Sanayiciler Birliği'nin ortaklaşa hazırladıkları Türkiye Pomza Sempozyumu ve Sergisi düzenlendi. SDÜ Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen sempozyuma, İsparta Valisi İsa PARLAK, İsparta Belediye Başkan Yardımcısı Ahmet GÖRGÜLÜ, Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Av. Ahmet KÜÇÜKLER, BİMS Sanayiciler Birliği Başkanı Yılmaz ÖZALTIN, İSBAŞ Genel Müdürü Hüseyin ORTAÇEŞME, Maden Mühendisleri Odası Yönetim

Yani mühendisler yaşlanmaktadır ve emeklilikleri ile genç mühendislere yeni iş olanakları sağlanacaktır (Mining Engineering, Ocak 2005).

*Birebirçeviri değildir.

Kaynakça

Cochrane, j. , Indonesia Friends on The Make, Newsweek, Mayıs 2005

....Mining Engineering, Ocak 2005

....Mining Engineering, Kasım 2004

....Mining Engineering, Şubat 2004

Kurulu Üyesi Ali ÖNEMLİ, SDÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Vecihi KIRDEMİR, öğretim üyeleri ve sanayiciler katıldı.

Müzik dinletisi ve sinevizyon gösterilerinin ardından sempozyumun açılış konuşmaları Bims Sanayicileri Birliği Başkanı Yılmaz ÖZALTIN , Musa ERTAŞ,İSBAŞ Genel Müdürü Hüseyin ORTAÇEŞME,SDÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Vecihi KIRDEMİR ve İsparta Valisi İsa PARLAK tarafından yapılmıştır.

Sempozyum boyunca 52 adet bildiri sunulmuş ve Sempozyum kitapçığı tüm katılımcılara dağıtılmıştır. Sempozyumda ayrıca Panel yöneticiliğini, SDÜ Onursal Rektörü Prof.Dr. Lütfi ÇAKMAKÇI'nın yaptığı ve Yük. Mim. Cahit TOLUNAY, Dr. Yener ÇAKI, Mehmet TOMBUL, Münir İSKER, İrfan YILMAZ ve Hanifi ULUSOY'un panelist olarak katıldığı "POMZA ve ENDÜSTRİSİNİN DÜNÜ BUGÜNÜ ve YARINI" başlıklı bir de panel gerçekleştirilmiştir.

